

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند رحمتگر مهربان

الم ﴿۱﴾

فولادوند: الف لام میم

مکارم: الم

غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿۲﴾

فولادوند: رومیان شکست خوردند

مکارم: رومیان مغلوب شدند.

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿۳﴾

فولادوند: در نزدیکترین سرزمین و [ولی] بعد از شکستشان در ظرف چند سالی به زودی پیروز خواهند گردید

مکارم: (و این شکست) در سرزمین نزدیکی رخ داد، اما آنها بعد از مغلوبیت به زودی غلبه خواهند کرد.

فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۴﴾

فولادوند: [فرجام] کار در گذشته و آینده از آن خداست و در آن روز است که مؤمنان از یاری خدا شاد می‌گردند

مکارم: در چند سال، همه کارها از آن خدا است، چه قبل و چه بعد (از این شکست و پیروزی) و در آن روز مؤمنان خوشحال

خواهند شد.

بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۵﴾

فولادوند: هر که را بخواهد یاری می‌کند و اوست شکست‌ناپذیر مهربان

مکارم: به سبب یاری پروردگار، خداوند هر کس را بخواهد نصرت می‌دهد و او عزیز و حکیم است.

وَعَدَ اللَّهُ لَأُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۶﴾

فولادوند: وعده خداست خدا وعده‌اش را خلاف نمی‌کند ولی بیشتر مردم نمی‌دانند

مکارم: این چیزی است که خدا وعده کرده، و وعده الهی هرگز تخلف نمی‌پذیرد، ولی اکثر مردم نمی‌دانند.

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ﴿۷﴾

فولادوند: از زندگی دنیا ظاهری را می‌شناسند و حال آنکه از آخرت غافلند

مکارم: آنها تنها ظاهری از زندگی دنیا را می‌دادند، و از آخرت (و پایان کار) بیخبرند.

أَوْلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾

فولادوند: آیا در خودشان به تفکر نپرداخته‌اند خداوند آسمانها و زمین و آنچه را که میان آن دو است جز به حق و تا هنگامی معین نیافریده است و [با این همه] بسیاری از مردم لقای پروردگارش را سخت منکرند

مکارم: آیا آنها در دل خود نیندیشیدند که خداوند آسمانها و زمین و آنچه را میان آن دو است، جز به حق و برای زمان معینی نیافریده، ولی بسیاری از مردم (رستاخیز و) لقای پروردگارش را منکرند.

أَوْلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾

فولادوند: آیا در زمین نگریده‌اند تا ببینند فرجام کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است آنها بس نیرومندتر از ایشان بودند و زمین را زیر و رو کردند و بیش از آنچه آنها آبادش کردند آن را آباد ساختند و پیامبرانشان دلایل آشکار برایشان آوردند بنابراین خدا بر آن نبود که بر ایشان ستم کند لیکن خودشان بر خود ستم می‌کردند

مکارم: آیا در زمین سیر نکردند و ببینند عاقبت کسانی که قبل از آنها بودند چگونه شد؟، آنها نیروئی بیش از اینان داشتند، و زمین را (برای زراعت و آبادی) دگرگون ساختند، و بیش از آنچه اینان آباد کردند، عمران نمودند، و پیامبرانشان با دلایل روشن به سراغشان آمدند (اما آنها انکار کردند و کیفر خود را دیدند) خداوند هرگز به آنها ستم نکرد، آنها به خودشان ستم می‌کردند.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ آسَأُوا السُّؤْأَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾

فولادوند: آنگاه فرجام کسانی که بدی کردند [بسی] بدتر بود [چرا] که آیات خدا را تکذیب کردند و آنها را به ریشخند می‌گرفتند **مکارم:** سپس سرانجام کسانی که اعمال بد مرتکب شدند به جایی رسید که آیات خدا را تکذیب کردند و آنرا به سخریه گرفتند.

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

فولادوند: خداست که آفرینش را آغاز و سپس آن را تجدید می‌کند آنگاه به سوی او بازگردانیده می‌شوید **مکارم:** خداوند آفرینش را آغاز می‌کند سپس آن را تجدید می‌نماید، سپس به سوی او باز می‌گردید.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

فولادوند: و روزی که قیامت برپا شود مجرمان نومید می‌گردند

مکارم: آن روز که قیامت برپا می‌شود مجرمان در نومیدی و غم و اندوه فرو می‌روند.

وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾

فولادوند: و برای آنان از شریکانشان شفیعیانی نیست و خود منکر شریکان خود می‌شوند

مکارم: و برای آنها شفیعیانی از معبودانشان نخواهد بود و نسبت به معبودهائی که آنها را شریک خدا قرار داده بودند کافر می‌شوند.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئِدِ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

فولادوند: و روزی که رستاخیز برپا گردد آن روز [مردم] پراکنده می‌شوند

مکارم: آن روز که قیامت بر پا می‌گردد (مردم) از هم جدا می‌شوند.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

فولادوند: اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند در گلستانی شادمان می‌گردند

مکارم: اما آنها که ایمان آوردند و عمل صالح انجام دادند در باغی از بهشت شاد و مسرور خواهند بود.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾

فولادوند: و اما کسانی که کافر شده و آیات ما و دیدار آخرت را به دروغ گرفته‌اند پس آنان در عذاب حاضر آیند

مکارم: و اما آنها که به آیات ما و لقای آخرت کافر شدند در عذاب الهی احضار می‌شوند.

فَسَبِّحَانَ اللَّهَ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

فولادوند: پس خدا را تسبیح گوید آنگاه که به عصر درمی‌آیید و آنگاه که به بامداد درمی‌شوید

مکارم: منزه است خداوند به هنگامی که شام می‌کنید و صبح می‌کنید.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

فولادوند: و ستایش از آن اوست در آسمانها و زمین و شامگاهان و وقتی که به نیمروز می‌رسید

مکارم: و حمد و ستایش مخصوص اوست در آسمان و زمین، و تسبیح و تنزیه برای اوست به هنگام عصر و هنگامی که ظهر

می‌کنید.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

﴿١٩﴾

فولادوند: زنده را از مرده بیرون می‌آورد و مرده را از زنده بیرون می‌آورد و زمین را بعد از مرگش زنده می‌سازد و بدین گونه [از

گورها] بیرون آورده می‌شوید

مکارم: او زنده را از مرده خارج می‌کند، و مرده را از زنده، و زمین را بعد از مرگ حیات می‌بخشد، و به همین گونه روز قیامت

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

فولادوند: و از نشانه‌های او این است که شما را از خاک آفرید پس بناگاه شما [به صورت] بشری هر سو پراکنده شدید

مکارم: از نشانه‌های او این است که شما را از خاک آفرید، سپس انسانهایی شدید و در روی زمین انتشار یافتید.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

فولادوند: و از نشانه‌های او اینکه از [نوع] خودتان همسرانی برای شما آفرید تا بدانها آرام گیرید و میانتان دوستی و رحمت نهاد

آری در این [نعمت] برای مردمی که می‌اندیشند قطعا نشانه‌هایی است

مکارم: و از نشانه‌های او اینکه همسرانی از جنس خود شما برای شما آفرید، تا در کنار آنها آرامش یابید، و در میانتان مودت و

رحمت قرار داد، در این نشانه‌هایی است برای گروهی که تفکر می‌کنند.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَالِدَاتُ لِأَبْنَائِكُمُ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾

فولادوند: و از نشانه‌های [قدرت] او آفرینش آسمانها و زمین و اختلاف زبانهای شما و رنگهای شماست قطعا در این [امر نیز]

برای دانشوران نشانه‌هایی است

مکارم: و از آیات او آفرینش آسمانها و زمین و تفاوت زبانها و رنگهای شماست، در این نشانه‌هایی است برای عالمان.

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِعَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ ﴿٢٣﴾

فولادوند: و از نشانه‌های [حکمت] او خواب شما در شب و [نیم] روز و جستجوی شما [روزی خود را] از فزون‌بخشی اوست در

این [معنی نیز] برای مردمی که می‌شنوند قطعا نشانه‌هایی است

مکارم: و از نشانه‌های او خواب شما در شب و روز است، و تلاش و کوششتان برای بهره‌گیری از فضل پروردگار (و تامین معاش)

در این امور نشانه‌هایی است برای آنها که گوش شنوا دارند!

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

فولادوند: و از نشانه‌های او [اینکه] برق را برای شما بیم‌آور و امیدبخش می‌نماید و از آسمان به تدریج آبی فرو می‌فرستد که به

وسیله آن زمین را پس از مرگش زنده می‌گرداند در این [امر هم] برای مردمی که تعقل می‌کنند قطعا نشانه‌هایی است

مکارم: و از آیات او این است که برق (و رعد) را به شما نشان می‌دهد که هم مایه ترس است و هم امید (ترس از صاعقه، و امید

به نزول باران) و از آسمان آبی فرو می‌فرستد که زمین را بعد از مردن به وسیله آن زنده می‌کند، در این نشانه‌هایی است برای

جمعیتی که عقل خود را به کار می‌گیرند.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

فولادوند: و از نشانه‌های او این است که آسمان و زمین به فرمانش برپایند پس چون شما را با يك بار خواندن فرا خواند بناگاه [از گورها] خارج می‌شوید

مکارم: و از آیات او این است که آسمان و زمین به فرمان او برپاست سپس هنگامی که شما را (در قیامت) از زمین فرا می‌خواند ناگهان همه خارج می‌شوید (و در صحنه محشر حضور می‌یابید).

وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿٢٦﴾

فولادوند: و هر که در آسمانها و زمین است از آن اوست همه او را گردن نهاده‌اند

مکارم: و از آن اوست تمام کسانی که در آسمانها و زمینند، همگی در برابر او خاضع و مطیعند.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

فولادوند: و اوست آن کس که آفرینش را آغاز می‌کند و باز آن را تجدید می‌نماید و این [کار] بر او آسانتر است و در آسمانها و زمین نمونه والا[ی هر صفت برتر] از آن اوست و اوست شکست‌ناپذیر سنجیده‌کار

مکارم: او کسی است که آفرینش را آغاز کرد سپس آن را باز می‌گرداند، و این کار برای او آسانتر می‌باشد، و برای او توصیف برتر در آسمان و زمین است و او است شکست‌ناپذیر و حکیم.

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

فولادوند: [خداوند] برای شما از خودتان مثلی زده است آیا در آنچه به شما روزی داده‌ایم شریکانی از بردگانتان دارید که در آن [مال با هم] مساوی باشید و همان طور که شما از یکدیگر بیم دارید از آنها بیم داشته باشید این گونه آیات خود را برای مردمی که می‌اندیشند به تفصیل بیان می‌کنیم

مکارم: خداوند مثالی از خودتان برای شما زده: آیا (اگر مملوک و برده‌ای داشته باشید) این مملوک‌هایتان هرگز شریک شما در روزی‌هایی که به شما داده‌ایم می‌باشد، آنچنان که هر دو مساوی باشید و از تصرف مستقل و بدون اجازه آنها بیم داشته باشید، آنگونه که در مورد شرکای آزاد بیم دارید؟ این چنین آیات خود را برای کسانی که تعقل می‌کنند شرح می‌دهیم.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ ﴿٢٩﴾

فولادوند: نه [این چنین نیست] بلکه کسانی که ستم کرده‌اند بدون هیچ گونه دانشی هوسهای خود را پیروی کرده‌اند پس آن

کس را که خدا گمراه کرده چه کسی هدایت می‌کند و برای آنان یاورانی نخواهد بود

مکارم: بلکه ظالمان از هوی و هوسهای خود بدون علم و آگاهی پیروی می‌کنند، و چه کسی می‌تواند آنها را که خدا گمراه کرده است هدایت کند؟ و برای آنها هیچ یار و یآوری نخواهد بود!

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

فولادوند: پس روی خود را با گرایش تمام به حق به سوی این دین کن با همان سرشتی که خدا مردم را بر آن سرشته است آفرینش خدای تغییرپذیر نیست این است همان دین پایدار ولی بیشتر مردم نمی‌دانند

مکارم: روی خود را متوجه آئین خالص پروردگار کن این فطرتی است که خداوند انسانها را بر آن آفریده دگرگونی در آفرینش خدا نیست این است دین و آئین محکم و استوار ولی اکثر مردم نمی‌دانند.

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾

فولادوند: به سویش توبه برید و از او پروا بدارید و نماز را برپا کنید و از مشرکان مباشید

مکارم: این باید در حالی باشد که شما بازگشت به سوی او کنید و از او بپرهیزید و نماز را برپا دارید و از مشرکان نباشید.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

فولادوند: از کسانی که دین خود را قطعه قطعه کردند و فرقه فرقه شدند هر حزبی بدانچه پیش آنهاست دلخوش شدند

مکارم: از کسانی که دین خود را پراکنده ساختند و به دسته‌ها و گروه‌ها تقسیم شدند و (عجب اینکه) هر گروهی به آنچه نزد آنهاست (دلبسته و) خوشحالند.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

فولادوند: و چون مردم را زبانی رسد پروردگار خود را در حالی که به درگاه او توبه می‌کنند می‌خوانند و آنگاه که از جانب خود رحمتی به آنان چشایند بناگاه دسته‌ای از ایشان به پروردگارشان شرک می‌آورند

مکارم: هنگامی که ضرر و ناراحتی به مردم برسد پروردگار خود را می‌خوانند و به سوی او باز می‌گردند اما هنگامی که رحمتی از خودش به آنها بچشاند گروهی از آنان نسبت به پروردگارشان مشرک می‌شوند.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

فولادوند: بگذار تا به آنچه بدانها عطا کرده‌ایم کفران ورزند [بگو] برخوردار شوید زودا که خواهید دانست

مکارم: (بگذار) نعمتهائی را که ما به آنها داده‌ایم کفران کنند و (از نعمتهای زودگذر دنیا هر چه می‌توانید) بهره‌گیرید اما به زودی

خواهید دانست (که نتیجه کفران و کامجوییهای بیحساب شما چه بوده است).

﴿۳۵﴾ أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ

فولادوند: یا [مگر] حجتی بر آنان نازل کرده‌ایم که آن [حجت] در باره آنچه با [خدا] شریک می‌گردانیده‌اند سخن می‌گوید

مکارم: آیا ما دلیل محکمی برای آنها نازل کردیم که از شرک آنها سخن می‌گوید و آنرا موجه می‌شمارد؟

﴿۳۶﴾ وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ

فولادوند: و چون مردم را رحمتی بچشانیم بدان شاد می‌گردند و چون به [سزای] آنچه دستاورد گذشته آنان است صدمه‌ای به

ایشان برسد بناگاه نومید می‌شوند

مکارم: و هنگامی که رحمتی به مردم بچشانیم خوشحال می‌شوند و هر گاه رنج و مصیبتی به خاطر اعمالی که انجام داده‌اند به

آنها رسد ناگهان مایوس می‌شوند.

﴿۳۷﴾ أُولَئِكَ يَرَوْنَ أَنَّ اللَّهَ يَسْطُرُ الرَّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

فولادوند: آیا ندانسته‌اند که [این] خداست که روزی را برای هر کس که بخواهد فراخ یا تنگ می‌گرداند قطعا در این [امر] برای

مردمی که ایمان می‌آورند عبرتهاست

مکارم: آیا ندیدند که خداوند روزی را برای هر کس بخواهد گسترده یا تنگ می‌سازد در این نشانه‌هایی است برای جمعیتی که

ایمان می‌آورند.

فَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

﴿۳۸﴾

فولادوند: پس حق خویشاوند و تنگدست و در راهمانده را بده این [انفاق] برای کسانی که خواهان خشنودی خداوند بهتر است و

اینان همان رستگارانند

مکارم: چون چنین است حق نزدیکان و مسکینان و ابن سبیل را ادا کن این برای آنها که رضای خدا را می‌طلبند بهتر است و چنین

کسانی رستگارانند.

وَمَا آتَيْتُم مِّن رَّبًّا لِّيرْبُوَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ

هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿۳۹﴾

فولادوند: و آنچه [به قصد] ربا می‌دهید تا در اموال مردم سود و افزایش بردارد نزد خدا فزونی نمی‌گیرد و [لی] آنچه را از زکات در

حالی که خشنودی خدا را خواستارید دادید پس آنان همان فزونی‌یافتگانند [و مضاعف می‌شود]

مکارم: آنچه را به عنوان ربا می‌پردازید تا در اموال مردم فزونی یابد نزد خدا فزونی نخواهد یافت و آنچه را به عنوان زکات می‌پردازید

و تنها رضای خدا را می‌طلبید کسانی که چنین می‌کنند دارای پاداش مضاعفند.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ مِّنْ شَيْءٍ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾

فولادوند: خدا همان کسی است که شما را آفرید سپس به شما روزی بخشید آنگاه شما را می‌میراند و پس از آن زنده می‌گرداند آیا در میان شریکان شما کسی هست که کاری از این [قبیل] کند منزه است او و برتر است از آنچه [با وی] شریک می‌گرداند

مکارم: خداوند همان کسی است که شما را آفرید سپس روزی داد بعد می‌میراند سپس زنده می‌کند آیا هیچیک از شریکانی که برای خدا ساخته‌اید چیزی از این کارها را می‌توانند انجام دهند منزه است او و برتر است از آنچه شریک برای او قرار می‌دهند.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿٤١﴾

فولادوند: به سبب آنچه دستهای مردم فراهم آورده فساد در خشکی و دریا نمودار شده است تا [سزای] بعضی از آنچه را که کرده‌اند به آنان بچشانند باشد که بازگردند

مکارم: فساد در خشکی و دریا به خاطر کارهایی که مردم انجام داده‌اند آشکار شده، خدا می‌خواهد نتیجه بعضی از اعمال آنها را به آنها بچشانند شاید (به سوی حق) بازگردند.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾

فولادوند: بگو در زمین بگردید و بنگرید فرجام کسانی که پیشتر بوده [و] بیشترشان مشرک بودند چگونه بوده است
مکارم: بگو در زمین سیر کنید و بنگرید عاقبت کسانی که قبل از شما بودند چگونه بود؟ بیشتر آنها مشرک بودند.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٤٣﴾

فولادوند: پس به سوی این دین پایدار روی بیاور پیش از آنکه روزی از جانب خدا فرا رسد که برگشت‌ناپذیر باشد و در آن روز [مردم] دسته دسته می‌شوند

مکارم: روی خود را به سوی آئین مستقیم و پایدار کن، پیش از آنکه روزی فرارسد که هیچکس قدرت ندارد آن را از خدا بازگرداند، در آن روز مردم به گروه‌هایی تقسیم می‌شوند.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾

فولادوند: هر که کفر ورزد کفرش به زیان اوست و کسانی که کار شایسته کنند [فرجام نیک را] به سود خودشان آماده می‌کنند
مکارم: هر کس کافر شود کفرش بر زیان خود او است و آنها که عمل صالح انجام دهند (پاداش الهی را) به سود خودشان آماده

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

فولادوند: تا [خدا] کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند به فضل خویش پاداش دهد که او کافران را دوست نمی‌دارد

مکارم: این برای آنست که خداوند کسانی را که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده‌اند از فضلش پاداش دهد، او کافران را دوست ندارد.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

فولادوند: و از نشانه‌های او این است که بادهای بشارت‌آور را می‌فرستد تا بخشی از رحمتش را به شما بچشاند و تا کشتی به فرمانش روان گردد و تا از فضل او [روزی] بجوید و امید که سپاسگزاری کنید

مکارم: از آیات (عظمت و قدرت) خدا این است که بادهای بشارت‌گرانی می‌فرستد تا شما را از رحمتش بچشاند (و سیراب کند) و کشتیها به فرمانش حرکت کنند و از فضل او بهره گیرند شاید شکرگزاری کنید.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاذْتَمَنَّا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

فولادوند: و در حقیقت پیش از تو فرستادگانی به سوی قومشان گسیل داشتیم پس دلایل آشکار برایشان آوردند و از کسانی که مرتکب جرم شدند انتقام گرفتیم و یاری‌کردن مؤمنان بر ما فرض است

مکارم: قبل از تو پیامبرانی به سوی قومشان فرستادیم، آنها با دلایل روشن به سراغ قوم خود رفتند (ولی هنگامی که اندرزه‌ها سودی نداد) از مجرمان انتقام گرفتیم (و مؤمنان را یاری کردیم) و همواره یاری مؤمنان حقی است بر ما.

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

فولادوند: خدا همان کسی است که بادهای ابری برمی‌انگیزد و آن را در آسمان هر گونه بخواهد می‌گستراند و انبوهش می‌گرداند پس می‌بینی باران از لابلای آن بیرون می‌آید و چون آن را به هر کس از بندگانش که بخواهد رسانید بناگاه آنان شادمانی می‌کنند

مکارم: خداوند همان کسی است که بادهای ابری را می‌فرستد تا ابرهائی را به حرکت درآورند، سپس آنها را در پهنه آسمان آن گونه که بخواهد می‌گستراند، و متراکم می‌سازد در این هنگام دانه‌های باران را می‌بینی که از لابلای آن خارج می‌شوند، هنگامی که این

(باران حیاتبخش) را به هر کس از بندگانش که بخواهد میرساند خوشحال می‌شوند.

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْسِلِينَ ﴿٤٩﴾

فولادوند: و قطعا پیش از آنکه بر ایشان فرو ریزد [آری] پیش از آن سخت نومید بودند

مکارم: هر چند پیش از آنکه بر آنان نازل شود مایوس بودند.

فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

فولادوند: پس به آثار رحمت‌خدا بنگر که چگونه زمین را پس از مرگش زنده می‌گرداند در حقیقت هم اوست که قطعا زنده‌کننده

مردگان است و اوست که بر هر چیزی تواناست

مکارم: به آثار رحمت الهی بنگر که چگونه زمین را بعد از مردنش زنده می‌کند، آن کس (که زمین مرده را زنده کرد) زنده کننده

مردگان در قیامت است و او بر همه چیز تواناست.

وَلَكِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

فولادوند: و اگر بادی [آفت‌زا] بفرستیم و [کشت‌خود را] زردشده ببینند قطعا پس از آن کفران می‌کنند

مکارم: و اگر ما بادی بفرستیم (داغ و سوزان) و بر اثر آن زراعت و باغ خود را زرد و پژمرده ببینند، راه کفران پیش می‌گیرند.

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾

فولادوند: و در حقیقت تو مردگان را شنوا نمی‌گردانی و این دعوت را به کران آنگاه که به ادبار پشت می‌گردانند نمی‌توانی

بشنوانی

مکارم: تو نمی‌توانی صدای خود را به گوش مردگان برسانی، و نه سخنت را به گوش کران هنگامی که روی می‌گردانند.

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمِّيِّ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

فولادوند: و تو کوران را از گمراهی‌شان به راه نمی‌آوری تو تنها کسانی را می‌شنوانی که به آیات ما ایمان می‌آورند و خود

تسلیمند

مکارم: و (نیز) نمی‌توانی نابینایان را از گمراهیشان هدایت کنی، تو تنها سخنت را به گوش کسانی می‌رسانی که ایمان به آیات

ما می‌آورند و در برابر حق تسلیمند.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾

فولادوند: خداست آن کس که شما را ابتدا ناتوان آفرید آنگاه پس از ناتوانی قوت بخشید سپس بعد از قوت ناتوانی و پیری داد هر چه بخواهد می‌آفریند و هموست دانای توانا

مکارم: خدا همان کسی است که شما را آفرید در حالی که ضعیف بودید سپس بعد از این ضعف و ناتوانی قوت بخشید، و باز بعد از قوت ضعف و پیری قرار داد، او هر چه بخواهد می‌آفریند، و اوست عالم و قادر.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

فولادوند: و روزی که رستاخیز بر پا شود مجرمان سوگند یاد می‌کنند که جز ساعتی [بیش] درنگ نکرده‌اند [در دنیا هم] این گونه به دروغ کشانیده می‌شدند

مکارم: و روزی که قیامت بر پا شود گنهکاران سوگند یاد می‌کنند که جز ساعتی (در عالم برزخ) درنگ نکردند! اینچنین آنها از درک حقیقت محروم می‌شدند!

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

فولادوند: و [لی] کسانی که دانش و ایمان یافته‌اند می‌گویند قطعاً شما [به موجب آنچه] در کتاب خدا [ست] تا روز رستاخیز مانده‌اید و این روز رستاخیز است ولی شما خودتان نمی‌دانستید

مکارم: کسانی که علم و ایمان به آنها داده شده می‌گویند: شما به فرمان خدا تا روز قیامت (در عالم برزخ) درنگ کردید، و اکنون روز رستاخیز است ولی شما نمی‌دانستید!

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

فولادوند: و در چنین روزی [دیگر] پوزش آنان که ستم کرده‌اند سود نمی‌بخشد و بازگشت به سوی حق از آنان خواسته نمی‌شود

مکارم: آن روز عذر خواهی ظالمان سودی ندارد، و توبه آنان پذیرفته نمی‌شود.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾

فولادوند: و به راستی در این قرآن برای مردم از هر گونه مثلی آوردیم و چون برای ایشان آیه‌ای بیاوری آنان که کفر ورزیده‌اند حتماً خواهند گفت شما جز بر باطل نیستید

مکارم: ما برای مردم در این قرآن از هرگونه مثال و مطلبی بیان کردیم، و اگر آیه‌ای برای آنها بیاوری کافران می‌گویند شما اهل باطل هستید (و اینها سحر و جادو است)!

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

فولادوند: این گونه خدا بر دل‌های کسانی که نمی‌دانند مهر می‌نهد

مکارم: اینگونه خداوند بر دل‌های کسانی که آگاهی ندارند مهر می‌نهد!

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

فولادوند: پس صبر کن که وعده خدا حق است و زنهار تا کسانی که یقین ندارند تو را به سبکسری و اندازند

مکارم: اکنون که چنین است صبر پیشه کن که وعده خدا حق است، و هرگز کسانی که ایمان ندارند نباید تو را خشمگین سازند

(و از جا تکان دهند).

